

biti, ter jih nadomestiti s prvotnimi domačimi izrazi, naj se ne šteje nam v napako, kar se ravnokar tudi v nemščini godi. (Tako je! na desni.) In prav koroške „Freie Stimmen“ imajo geslo: „Fort mit dem Fremdwort!“ (Proč s tujkami!) V tem oziru se toraj slovenskemu jeziku in njegovemu razvoju ne more prav nič očitati. (Dalje prih.)

Naši dopisi.

Z Dobrove 4. septembra. (*Nesreče in hudodelstvo.*) Dne 20. o. m. padla je omožena gostija Marija Marolt pri Zdešarji v „Grabnu“ tako nesrečno iz podstrešja, da je na mestu mrtva obležala. Dobro je, da ni zapustila otrok.

O dolgoprstežih tukaj uže dolgo časa nič slišati bilo ni; da se pa še med živimi nahajajo, pokazali so v noči prtečene srede (dne 31. avg. t. l.) s tem, da so Barbari Črgan (starej Kalamukovki) v Šmartinem ukradli 46 gld. gotovine, vso obleko in obuvalo (razun one, kar jo je na sebi imela), kos platna ter živež, kar ga je ravno imela v svoji sobici spravljenega. Z eno besedo, tatje so staro revo ob vse pripravili.

V petek dne 2. t. m. pogorelo je dvema kajžarjema: Andreju Krofliču, hiš. št. 35. (Roku) in Lukežu Pujzdar, hiš. št. 33 (Gašprčku) na Gmajni med Šmartnim in Kozarjami, z eno besedo vse: živež, obleka, seno z drugo krmo, drva in poslopje do tal. Krofliču zgorela sta tudi dva prešiča; eno kravo so mu pa z največjo težavo rešili. Na gasitev niti misliti ni bilo; suša je velika, vode v bližini nič, jug pihal je močno in v par trenutkih stalo je vse v ognju. Sadno drevje je vse ožgano in se bode usušilo, kar je prizadetima še posebno hud udarec.

Pri Roku bila sta le bolnik in pa 8 let star dečko doma. Otrok ta, ko se je samega in prostega čutil, nagrebel je iz peči žrjavice, jo za hišo nesel ter zakuril in mislil hruške peči; kar naenkrat užgo se pa butarice in slamnata streha, pod katere odnosom bile so spravljene. Ko je otrok videl, kaj je naredil, skril se je in še le pozno zvečer se je domačim prikazal. Revni bolnik, ko je nad njim uže vse gorelo, splazil se je z največjo težavo na prosto, a se pri tem hudo opekel. Zavarovana bila sta vsak za malo svotico od 160 gld. a. v.

Upamo da ubogima pogorelcama dobri sosedje kakorkoli na pomoč pridejo in jima pomagajo domovja obnoviti; brez tuje pomoči bi jima tega nikdar več moč ne bilo. M. Rant.

Iz Ljubljane. — Zoper naučnega ministra Gautscha množé se odločne izjave od vseh strani desniških krogov. Da so slovenski poslanci gledé tega vprašanja v soglasi, pokazali so dosedanji volilni shodi izrekoma izjave volilcev gorenjsko-notranjskih in pa dolenjskih mest in trgov. Enako soglasje kaže se v slovenskih časnikih, in da tudi deželni zastop kranjski ni gledé kranjske gimnazije drugačnega mnenja, kaže

soglasen sklep deželnega odbora, cesarja potom posebne deputacije prositi za ohranjenje tega zavoda. — Prav enaki in še odločnejši so glasovi s Česke zoper ministra Gautscha. Tukaj se v volilnih shodih in na taborih oestro in glasno pred vsem svetom obsoja postopanje Gautschovo. Kar pa je bolj pomenljivo, kot glasovi onih krogov, ki so naravnost prizadeti po naredbi Gautschovi, je to, da se prav enako zoper njega glasé tudi nemški konservativci, novejši čas tudi v Tiroлах in pa Galicijani. Pred seboj imamo izjave iz treh poljskih listov: „Kurjez Lwowski“, „Držennik Polski“ in „Gazeta Narodova“, katere početje Gautschovo oestro bičajo, imenujejo ga reakcionarja po izgledu ruskega Dejanov-a, ki tudi gorí za omejitve poduka, dalje imenujejo ga germanizatorja iz stare Bachove šole. Zadnji list imenuje Gautscha nevarnost za avtonomistično načelo in ne more verjeti, da bi se drugi ministri z njim izrekli edini in solidarni; ako bi se pa to zgodilo, potem se ni več ozirati na njo.

— Slovenski velikošolci imajo letos shod v Ljubljani oziroma na Bledu s sledečim sporedom:

9. septembra: Ob 1. uri 19 minut popoldne prihod zadnjih udeležencev. Zbirališče v čitalnici. Ob 3. uri odhod v Gornjo Šiško na Vodnikov rojstni dom. Ob 8. uri komers „pri Zvezdi.“

10. septembra: Ob 7. uri izlet na Gornji Rožnik. Ob 10. uri slavnostna seja v čitalnici. Ob 2. uri banket. Ob 7. uri eventualno nadaljevanje slavnostne seje. Ob 8. uri prosta zabava z godbo in petjem na vrti čitalničnem.

11. septembra: Ob polu 9. uri zjutraj malica na Koslerjevem vrti. Ob 11. uri 40 minut odhod na Bled.

— Stritarjevih zbranih spisov, katere prodaja Bambergova tiskarna po 25 kr. izšel je že snopič 11.

— Davorin Trstenjakova slavnost vršila se je minulo nedeljo v Slovenjem Gradcu sijajno. Slavnostni govor govoril je dr. I. Tavčar, brez številna pa so bila druga osebna, pismena in telegrafična čestitanja zasluženemu našemu pisatelju in rodoljubu. Pisateljko društvo izročilo mu je srebrno čašo, mnogo deputacij pa krasne čestitke.

Bog ohrani še mnogo let zasluženega zastopnika slovenske stare straže!

— Veliki požar. Minulo sredo popoldne nastal je na Ubelskem ogenj, ljudstvo bilo je večinoma na polji, tako da se je ogenj prosto razširjal in je v kratkim vpepelil 13 hiš in 4 gospodarske poslopja z vsemi zalogami, pogoreli so tudi trije prašiči. Škoda se cení približno na 16.000 gld., k sreči bili so gospodarji večinoma za nekoliko vrednosti zavarovani.

— Nesreča na železnici. Minuli petek večer povozil je mešani vlak na poti v Trst na Viču pri prevozu Dobrovske ceste nameščenega železniškega čuvaja Fr. Jenčiča, ki je na prostem dremaje čakal vlaka in v zaspanosti hotel na drugo stran tira tikoma pred vlakom. Nesrečneža, ki je bil pri priči mrtev tiral je vlak še

sto metrov naprej. Mlada udova z dvema malima otrokoma žaluje po nesrečni žrtvi svojega poklica.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Po prestani vročini pričele so se v vladinih krogih priprave za zimsko delovanje. Ministri vrnili so se nazaj v svoje pisarne in izrekoma pri naučnem ministerstvu vidimo, kako se vršijo premeščanja za novo šolsko leto. — V dogovorih skupnih ministrov do gnale so se številke za potrebščine skupnih stroškov. — Vrh tega daje mnogo posla bolgarsko vprašanje, katero se ne dá razmotati. Izrekoma vojaški krogi pa spremljajo z večjim zanimanjem potovanje cesarjevo k vojaškim vajam, katere so se pričele na Moravskem in se sedaj nadaljujejo na Ogerskem.

Moravska. — Cesarja, ki je tukaj bival nekaj dni pri vojaških vajah, pozdravljalo je prebivalstvo povsod z največjo navdušenostjo. V imenu vse dežele poklonil se mu je deželni maršal grof Vetter z deželnim odborom. Pri odhodu izdal je cesar pisanje do moravskega cesarskega namestnika grofa Schönborna, v katerem se zahvaljuje prebivalcem Moravske za skazano mu udanost in za srčni sprejem.

Ogerska. — Ako si človek nekoliko ogledava dogodbe na ogerskem „zemljevidu“ in s temi primerja ponosno-bombastične besede merodajnih tamošnjih časnikov, potem pride človeku nehoté na jezik beseda „sleparstvo“. Znano je, da imajo Madjari v kljub velikanskega birokratičnega pritiska vseh javnih uradov, večno, krvavo vojsko s tamošnjimi Slovani, z Rumunci, Srbi, Nemci in s Hrvati. S Temešvara piše se celó o pravi krvavi bitki, ki se je bila prejšno nedeljo ob 4. popoludne v občini Folya med tam ptujimi madjarskimi delavci in domačimi romunskimi prebivalci. V tej bitki ostalo je 5 oseb mrtvih, izmed ranjenih, katerih je 62 ste dve osebi že tudi umrle in več jih je še v nevarnosti. — Ako človek se spominja tega in vseh drugih bojev, potem mora strmeti o predrznosti pisave ogerskih listov. Ako v roke vzame „Pester Lloyd“ z dne 4. septembra in vidi, kako v vodnem članku tega lista šopiri in napihava madjaron povodom prihoda cesarjevega na ogerske tla, kako nesramno bije po vseh, ki ne klanjajo svojega hrbta pred madjaronom, kako skuša predrzno cesarju celo narekavati, korake, katere naj stori, ta mora obupati, da bi se s tako oholostjo napuha, kedaj mogel porazumeti z lepo in tu razumemo, da sedajna politika Tisza-ova pomenja le večno vojsko med narodi, potem tudi razumevamo upor madjarskih listov zoper vlado Taaffe-jevo in njihovo ljubkanje z našimi centralisti — Nemci.

Hrvatska. — Komaj pričet deželni zbor ima se uže po preteklem tednu skleniti. Načelnik narodnega kluba in bivši predsednik deželnega zbora znani Mirko Hrvat bila sta odlikovana z večjema redoma. Gotovo

sta v službi vlade Tisza-ove odlikovanje zaslužila; za katera ju je priporočil.

Proti David Starčeviču vršila se je te dni končna obravnava zavolj hudodelstva goljufije. Vse kaže, da bode zatoženec obsojen.

Nemška. — Vedenje Bismarkovo o bolgarskem vprašanju je v odločnem nasprotju z avstrijsko politiko, pa, kakor oficijozni naši listi trdijo, uže naprej dogovorjeno med Bismarkom in Kalnoky-jem. Zato trdijo ti listi, da se po sedanjem postopanju Bismarkovem avstrijsko-nemška zveza nikakor ne bode krušila. — Vojska, katero so uže skoraj pol leta bojevali tukajšni časniki zoper vrednost ruskih državnih obligacij, stopilo je sedaj v drugi tir, ki se prav strinja z vso dosedanjo Bismarkovo gospodarsko politiko. Uradni časniki namreč trdijo, da unajna državna posojila preveč pogoltavajo nemškega kapitala v škodo nemških državnih zajemov.

To zabraniti je naloga nemške vlade, toraj bode na ptuje obligacije v nemški državi naložila davek, s katerem se bode doseglo ali to ali pa za nemško državo večji dohodki. — Ne vemo, ali tudi ta, zoper vse druge države naperjena naredba ne bode spodletela, kakor že marsikatera druga.

Francoska. — Mobilizacija za poskušnjo 17. vojnega oddelka vrši se brez posebnih zaprek. Nekateri nasprotniki sedajne Francoske delali so na to in pričakovali, da se bodo k orožju pozvani vojaki upirali ali da se bodo kmetovalci branili prepustiti svoja posestva, polna jesenskih pridelkov izrekoma grozdja za „igro“ vojske, pa vse to prerokovanje se ni spolnilo.

Bolgarska. Ministerstvo, z Stambulov-em in prejšnjem ministerstvom se je vstvarilo, tako, da bode nadaljevalo prav dosedajno politiko. Za predstoječe volitve v sobranje delajo se priprave in se ima v kratkem preklicati obsedno stanje. „Nord“, glasilo Ruske, trdi, da Ernrot ali drugi ruski general, nikakor ne pojde pred v Sofijo, dokler Turška ne odpravi sedanjega nezakonitega stanja.

Popravek. V 35 l. „Novic“ iz dne 31. avgusta t. l., str. 276. v Francetovem ugovarjanju vprašalni stavek naj se čita: „Z drevjem na polju in njivam našim še senco napravljamo?“ Ne pa, kakor je po pomoti tiskano: z drevjem na polju in njivam našim se seno napravljamo, ker je brez pomena.

Žitna cena

v Ljubljani 3. septembra 1887.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 17 kr. — banaške 7 gold. 40 kr. — turšice 4 gold. 55 kr. — soršice 5 gold. 85 kr. — rži 4 gold. 22 kr. — ječmena 3 gold. 25 kr. — prosa 4 gold. 6 kr. — ajde 4 gold. 74 kr. — ovsa 2 gold. 60 kr. — Krompir 2 gold. 23 kr. 100 kilogramov.

V Kranji 5. septembra.

Hektoliter: Pšenica 5 gold. 85 kr. — Rž 4 gold. 86 kr. — Oves 2 gold. 60 kr. — Turšica 4 gold. 70 kr. — Ječmen 4 gold. 39 kr. — Ajda 4 gold. 22 kr. — Slama 100 kilogr. 1 gold. 60 kr. — Seno 2 gold. — kr. — Špeh 1 kilogr. — kr.